

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het Johannesevangelie is niet het meest toegankelijke evangelie van de vier die we in de bijbel kennen. Het lijkt soms of deze evangelist Jezus in raadsels laat spreken. Nou mag ik graag in het weekend een cryptogram uit de krant maken, ook een soort raadsels, maar die cryptogrammen oplossen lukt me alleen samen met mijn man. Wat ik niet weet weet hij en andersom, en vaak komen we er alleen uit als we hardop denken en elkaar aanvullen. Een soort eentweetjes, alleen dan niet in het voetbal maar in de puzzelsport.

De teksten uit het Johannesevangelie lijken soms ook puzzels. Er worden vragen gesteld en antwoorden gegeven, maar vaak vraag je je af: wat heeft dit antwoord te maken met de vraag die was gesteld? Zoals in de lezing van vandaag: er zijn Grieken die vragen of ze Jezus kunnen ontmoeten, een heel eenvoudige vraag waar je een simpel ja of nee als antwoord zou verwachten, misschien met een toelichting of uitleg, maar heel ingewikkeld kan het niet worden, denk je met deze vraag. Maar als je verder leest, kom je er niet achter of deze Grieken Jezus nou hebben ontmoet of niet, daar krijgen we geen antwoord op. Jezus begint als antwoord op deze vraag te spreken over de tijd die gekomen is dat de Mensenzoon tot majesteit wordt verheven. Over een graankorrel die in de aarde moet vallen en sterven. Hij spreekt over het leven liefhebben en verliezen. Hij spreekt over zijn doodsangst. En hij spreekt over het oordeel over deze wereld. Het is om van te duizelen. Intens is het spreken van Jezus. Iedere zin opnieuw vol, diep en rijk aan betekenis. In deze éne lezing van 11 verzen komt te veel voorbij om te bevatten, je hebt het een nog niet tot je door kunnen laten dringen of het volgende vraagt je aandacht.

Net zoals Hedzer en ik elkaar nodig hebben om de weekendpuzzel op te lossen, zo hebben we, zo geloof ik, ook anderen en elkaar nodig om deze intense teksten van Johannes te begrijpen. Dat kan door sámen te lezen, bijvoorbeeld in gespreksgroep in de gemeente, of thuis aan tafel met je huisgenoten. Door niet alleen te lezen, maar ook het gesprek aan te gaan: wat horen we eigenlijk als we naar Johannes luisteren? We kunnen elkaar helpen in het verstaan van de teksten. En dan bedoel ik niet alleen hier verstaan, met je oren en je verstand, maar ook en vooral hier verstaan, met je hart. Want ik denk dat dat de kunst is van het verstaan van Johannes, dat we niet met ons verstand luisteren, maar met ons hart. Want, eerlijk gezegd, mijn verstand staat vaak stil als ik Johannes lees: Hij spreekt over de majesteit en de heerlijkheid en in één adem over zijn lijden en sterven. Mijn verstand denkt dan: hoe dan? Dat lijkt zo ver uit elkaar te liggen: de heerlijkheid aan de ene kant en de doodsangst aan de andere kant, dat krijgt mijn verstand niet bij elkaar gebracht. Maar als ik probeer met mijn hart te lezen en te luisteren, dan komt er een vermoeden op, een vermoeden dat er een kern van waarheid, een diepe waarheid schuil gaat in de woorden van Jezus zoals Johannes ze ons doorgeeft. Veel meer dan een vermoeden wil het op het eerste gezicht, bij de eerste lezing vaak niet worden. Het is als bij het oplossen van een crypto of een andere puzzel,

je weet het antwoord soms nog niet, maar het ligt op het puntje van je tong, en dan ineens valt het kwartje. Daar heb je dan soms anderen voor nodig om dat kwartje te laten vallen.

Die anderen kunnen andere lezers zijn, maar het kunnen ook andere teksten zijn die ons helpen om het kwartje te laten vallen. Zoals de teksten die we vandaag hebben gelezen een sleutel, een toegang kunnen vormen voor de weerbarstige, op het oog tegenstrijdige woorden van Jezus in het evangelie. Bijvoorbeeld de tekst van de Psalm van de zondag: Psalm 43 waarin het draait om recht doen. Voor de lezing van deze Psalm zei ik daarover: Recht doen. Daar gaat het over vandaag. Hoe doen we recht aan het lijden in de wereld, en aan Gods belofte dat dit lijden een einde kent. Die belofte daar ging ook de lezing uit Jeremia over: opwekkende en bemoedigende woorden over God die zelf de wet in het binnenste en in de harten van mensen schrijft. Dan zal ik hun God zijn en zij mijn volk. Dat visioen, zo vredig, God en mensen zo één in verbondenheid. Wat kunnen we ernaar verlangen in deze wereld, in ons leven. Als er verdeeldheid is tussen mensen, als mensen leven ten koste van elkaar, losgeslagen van God, ver van hun bestemming. Als wij in onszelf verscheurd worden door verdriet, door ruzie, door twijfel en aanvechting. Dan verlangen we naar die eenheid, en dan verlangen we naar recht. Als we zien hoe de wereld een gekkenhuis dreigt te worden, dan verlangen we naar rechtvaardigheid. Doe mij recht, zoals de Psalm bezweert.

Hoe kan ons recht worden gedaan? Daar zit voor mij een sleutel om de tegenstrijdige woorden van Jezus te begrijpen. De hoogte van de majesteit en de diepte van de dood, het leven liefhebben en het leven verliezen, Jezus doodsangst en in een en dezelfde adem het prijzen van Gods naam.

Als we vragen: hoe ziet Recht doen er uit bij Jezus? Dan zien we het als we kijken naar de weg die Jezus ging, met alle tegenstrijdigheden die erbij horen. Die tegenstrijdigheden zijn een voorwaarde voor dat recht doen. En dat recht houdt de tegenstrijdigheden bij elkaar. Dat klinkt misschien cryptisch, maar eenvoudiger kan ik het vandaag niet maken. Voor zijn verheerlijking moet Jezus de diepte in. Daarvoor is hij gekomen. Hoe tegenstrijdig ook, zijn majesteit gaat niet aan de diepte van de dood voorbij. Jezus moet door de dood heen. Dat is de weg die Hij gaan zal. Als Jezus tot majesteit wordt verheven dan is hij bij de mensen die in de diepte zijn en zo verheerlijkt hij de naam van de Vader. Want die naam is Immanuel; God met ons. God is een God van mensen, een God die van mensen houdt. En die God is niet te vinden bij de mannen met macht, bij de mensen met de grote monden, maar die God is daar te vinden waar de mensen het diepst lijden: bij de mensen die er niet mógen zijn van de mannen met macht, bij de doden, bij de slachtoffers van geweld en honger, bij de mensen die eenzaam zijn, die verdriet hebben, bij de blinden en de lammen. Hij geneest hen niet alleen, hij steekt niet vanuit grote hoogte, vanuit majesteit en heerlijkheid, een helpende hand toe, maar hij gaat met hen mee de diepte in, hij gaat naast hen staan en neemt hun plaats in, en juist dat maakt Jezus groots en majesteitelijk. Want zo doet hij hen recht: door wie lijdt in dit leven te zien en door hen niet alleen te laten. Door naast hen te staan, door hun lijden op zich te nemen. Dáár is Hij te vinden: niet op het hoogste podium,

maar in de hoeken waar de klappen vallen, bij de mensen die gekleineerd worden, die genegeerd worden. Met zijn opstanding laat Hij zien dat dit lijden, dat zelfs de dood niet het einde is, niet het laatste en niet het enige. Waar dat tot ons doordringt, waar we dat voor onze ogen zien gebeuren, waar we dat zelf aan den lijve ervaren – daar zien we Gods majesteit. Zijn lijden ís majesteit, ook al kunnen we daar met ons verstand niet bij, met ons hart mogen we het geloven.

We gaan straks lied 650 zingen en daar horen we in het tweede couplet:

Gods goedheid is te groot, voor het geluk alleen, zij gaat in alle nood, door heel het leven heen. Ware woorden die misschien ons verstand te boven gaan, maar waaraan we ons hart ogen ophalen: Gods goedheid is te groot, voor het geluk alleen, zij gaat in alle nood, door heel het leven heen.

Amen.